

Kommissorium for Lokal Trepert for Det Sydfynske Øhav

1. Indledning

Med *Aftalen om implementering af et Grønt Danmark* indgået af et flertal i Folketinget d. 18. november 2024 omdannes vandoplandsstyregruppernes til såkaldte Lokale Treparter med ændrede arbejdsopgaver og sammensætning.

De lokale treparter har fået til opgave at stå for den lokale planlægning og implementering af en omfattende omlægningsindsats, der skal (1) reducere udledningen af kvælstof til øhavet, (2) udtage kulstofrige lavbundsjord, (3) plante ny skov samt (4) sikre bedre vilkår for natur og biodiversitet, herunder bidrage til udpegning af 20 % beskyttet natur og mere sammenhængende natur.

Omlægningsindsatsen skal samlet set føre til en forbedring af havmiljøet, en reduktion af klimapåvirkningerne samt et løft af biodiversiteten. Dette er en bunden opgave aftalt i treparten mellem Regeringen, Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Naturfredningsforening, og efterfølgende tiltrådt af Folketinget.

Selvom målet er givet nationalt, er der lokalt stor handlefrihed til selv at beslutte, hvordan man vil nå det. Da indsatsbehovet, virkemidlerne og naturpotentialerne er forskellige fra landsdel til landsdel, forankres indsatsen hos kommunerne, hvor de enkelte kommunalbestyrelser skal principvedtage omlægningsplanerne og godkende de enkelte projekter efter forberedelse i de lokale treparter.

Indsatsen kan dog ikke løftes af kommunerne alene, og kræver samarbejde og samspil mellem kommuner, landmænd, lodsejere, forsyningsselskaber, naturorganisationer, virksomheder og mange flere for at sikre lokalt ejerskab, helhedstænkning og handlekraft.

2. Medlemmer i Lokal Trepert for Det Sydfynske Øhav

Kommunerne Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Langeland, Ærø og Nyborg er en del af hovedvandoplandet til Det Sydfynske Øhav og dermed Lokal Trepert Sydfynske Øhav.

Den lokale trepart sammensættes af:

- 1-2 repræsentanter fra oplandskommunerne
- 1-2 repræsentanter fra lokale landbrugsinstitutioner
- 1-2 repræsentanter for lokale naturorganisationer
- 1 repræsentant fra Naturstyrelsen

Kommunernes udpegelser foretages af de enkelte kommunalbestyrelser. De deltagende organisationer udpeger selv deres deltagere. De deltagende organisationer og kommuner beslutter selv, om de vil sende suppleanter til møder, hvor en repræsentant er forhindret.

Udskiftning af repræsentanter kan ske løbende ved indmelding af nye repræsentanter til formands- og sekretariatskommunen forud for møderne i treparten.

3. Trepertens opgave

Formålet med den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav er at understøtte hele udtagningsindsatsen for vandopland Sydfynske Øhav jf. aftale om Implementering af et Grønt Danmark pr. 18. november 2024.

Dette omfatter bl.a. udarbejdelsen af en omlægningsplan, prioritering og indmelding af projekter til udtagelse, igangsættelse af skovrejsning og indsatser for bedre vandmiljø, løfte biodiversiteten og sikre mere sammenhængende natur.

De enkelte omlægningsplaner og projekter skal endeligt godkendes af de relevante kommunalbestyrelser. Den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav har en anbefalende rolle overfor kommunalbestyrelserne.

Jf. *aftale om Implementering af et Grønt Danmark* har treparten ansvar for fremdriften i omlægningen af arealer, og skal månedligt afrapportere om fremdrift og barrierer til Taskforce for Arealudtag under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

4. Trepertens arbejdsform

Treperten mødes mindst fire gange årligt, og møderne fastlægges som udgangspunkt for et år ad gangen. Formanden kan beslutte, at der skal indkaldes til yderligere møder med mindst en måneds varsel.

Formands- og sekretariatskommunen forestår indkaldelse og forberedelse af møderne samt udarbejdelse af beslutningsreferater og foretager eventuelle tilbagemeldinger til Taskforce for Arealudtag og andre offentlige institutioner.

Medlemmerne i Den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav har et ansvar for at videreforme resultater og beslutninger i deres baglande.

Formanden er talsperson for Den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav.

4.1 Beslutningsprocedurer

Treperten træffer beslutninger ved konsensus, og der arbejdes frem mod fælles beslutninger og kompromisser.

4.2 Åbenhed i arbejdet

Der er åbenhed om arbejdet i Den Lokale Trepert for Det Sydfynske Øhav. Dagsorden, referat og materiale til de enkelte møderne i treparten vil blive lagt online efter hvert møde.

4.3 Håndtering af projekter i MARS

De enkelte projekter udarbejdes i udtagningsværktøjet MARS.

Kortmaterialet i MARS er udtryk for den tilgængelige faglige viden, der er relevant for at vurdere, hvor der er potentiale for reduktion af kvælstofudvaskning og udtagning af lavbundsarealer med klimagasudledning.

Kortmaterialet kan suppleres af øvrig viden udenfor MARS – eksempelvis øvrige kommunale planer, oversigter over vandboringer, mv.

Kortmaterialet bruges som et dynamisk arbejdsredskab, da det løbende vil blive revideret, når ny relevant viden bliver tilgængelig.

5. Møder

Formands- og Sekretariatskommunen udsender dagsorden og materiale til møderne senest 7 dage inden mødet. Med henblik på at sikre tid til gennemgang af projekterne og dialog med relevante parter rundsendes de enkelte projekter til treparten efterhånden som de er klar.

Alle medlemmer kan ønske punkter til dagsordenen ved henvendelse til formands- og sekretariatskommunen senest 10 dage før mødet.

Som et fast første punkt på dagsordenen til hvert møde er en status fra MARS på reduktionen i udledningen af kvælstof samt udtagningen af kulstofrige lavbundsgrunde.

Jævnfør *Aftalen om implementering af et Grønt Danmark* er formanden mødeleder i den lokale trepart, og har ansvar for mødernes afvikling. Heri ligger, at formanden styrer taletiden og talelisten, konkluderer på de enkelte punkter, og kan henvise sager til senere møder eller skriftlig godkendelse ved tidsmangel.

Trepartens møder kan holdes i forbindelse med besøg, fx for at se konkrete projekter.

På møderne deltager de udpegede medlemmer fra kommunerne og organisationerne samt trepartens sekretariat. Derudover kan relevante interessenter, fagfolk, lodsejere og embedsmænd deltage mhp. at belyse sagerne.

6. Økonomi

Den Lokale Trepart for Det Sydfynske Øhav har ikke en egen økonomi.

Svendborg Kommune er formands- og sekretariatskommune, og står for udarbejdelse af dagsordener og mødemateriale med bidrag fra de øvrige kommuner, samt det praktiske i forhold til mødeafvikling, afholdelsen af workshops, besøg, mv.

Der udøves ikke vederlag for deltagelse i treparten, og der tildeles ikke kørselspenge eller lignende.

7. Organisering

Der er følgende rolle og opgavefordeling for den Lokale Trepart for Det Sydfynske Øhav:

- Kommunalbestyrelserne i Det Sydfynske Øhavs opland: Den endeligt besluttende myndighed i egen kommune.
- Den Lokale Trepart for Det Sydfynske Øhav: En samlet anbefaling til endelig godkendelse i Kommunalbestyrelserne i Det Sydfynske Øhavs opland.
- Formand- og sekretariatskommune: Har ansvar for sekretariatsbetjening af Den Lokale Trepart for Det Sydfynske Øhav. Svendborg Kommune er udpeget som formands- og sekretariatskommune.
- Teknikergruppe. Der er nedsat en teknikergruppe på tværs af de deltagende kommuner, der foretager de faglige vurderinger, udarbejder kortmateriale til brug for møder i treparten, mv. Der arbejdes efter størst mulig gennemsigtighed i arbejdet, og teknikere fra de øvrige parter inddrages i videst muligt omfang, og kan som udgangspunkt deltage i møderne.

De projekter, der udarbejdes i de tekniske arbejdsgrupper forelægges til drøftelse i den lokale trepart. Derudover kan alle medlemmer af Den Lokale Trepart ønske projekter drøftet i treparten og belyst i teknikergruppen.

- Sekretariat. Sekretariatet består af sekretariatsleder og medarbejdere fra Svendborg Kommune. Sekretariatet understøtter Den Lokale Trepart for Det Sydfynske Øhav med sekretariatsfunktion. Sekretariatet forestår alle administrative opgaver i forbindelse

med Den Lokale Treparts arbejde, herunder afholdelse af møder i Den Lokale Treparter for Det Sydfynske Øhav og de underliggende grupper.

- Kommunal forvaltning: Udarbejder endelige beslutningsoplæg til egne kommunalbestyrelser. Treparten skal orienteres i tilfælde af ændringer i omlægningsplanen eller konkrete projekter under kommunalbestyrelsernes behandling.

8. Tidsfrister

Jævnfør *Aftalen om implementering af et Grønt Danmark* gælder følgende overordnede tidsfrister for Lokal Trepert for Det Sydfynske Øhav.

- Medio 2025: Danmarks Grønne Arealfond åbner for ansøgninger.
- Ultimo 2025: Kommunalbestyrelserne skal have godkendt en omlægningsplan.
- Medio 2026: Kvælstofreguleringsmodellen for de enkelte marker vil blive vurderet ud fra de gennemførte og igangsatte kvælstofreduceringstiltag. Reguleringen lempes i takt med at arealomlægningen når den ønskede kvælstofreduktion.
- 2027: Målsætning om god tilstand i vandmiljøerne.
- 2027: Indsatsbehovet for kvælstof opdateres. Det opdateres herefter igen i 2029 og herfra hvert 3. år.
- 2027: Udtagning af lavbundsjord skal være igangsat.
- 2027: Indsatser for skovrejsning og naturgenopretning igangsættes.
- 2027: Drikkevandskortlægningen på Fyn er afsluttet. I 2027 er hele den nationale drikkevandskortlægning gennemført, og der tages stilling til beskyttelse af drikkevand.
- 2028: CO₂-afgift på lavbundsjord indføres.
- 2030: CO₂-afgift på husdyr indføres.
- 2030: Udtagning af lavbundsjord er gennemført.
- 2030: Alle kvælstofindsatser er gennemført.
- 2045: Indfrielse af mål om skovrejsning og indfrielse af mål om CO₂-neutralitet.

9. Godkendelse

Godkendt på mødet den 27. februar 2025